

Poul Nyrup Rasmussens replik ved Folketingets åbningsdebat

Taler

Poul Nyrup Rasmussen
Statsminister

Dato

7. oktober 1999

Sted

Folketingssalen

Tak for debatten - indtil dette øjeblik.

Det har været en meget speciel debat i dag. Der findes et udtryk, som hedder: Der slap katten ud af sækken! Og det er ikke hver dag, at der er to katte, som slipper ud: Venstres skatteovervejelser og Dansk Folkepartis menneskesyn!

Jeg vil ikke sige, at det har været en god dag. Men det har været en dag, der har bragt større klarhed over, hvor det egentlig er, de forskellige partier står.

* * *

Jeg vil starte, hvor vi sluttede i første runde og sige tak til fr. Helle Degn, som gjorde opmærksom på nødarbejdernes store indsats rundt om i verden. De repræsenterer Danmark på en fantastisk flot og ægte måde. De sætter liv og lemmer på spil for en sag og for et menneskesyn, som de fleste af os herinde heldigvis deler. Uanset om det er i Østtimor, Bosnien eller den øvrige del af Balkan, ser vi danske nødhjælpsarbejdere, som vi kun kan være stolte af, og for hvis arbejde vi kun kan være taknemmelige.

Det bekræfter mig også i, at det danske folk ikke er en indadvendt stamme med ritualer og fremmedfjendskhed, som går i panik og intolerance, hvis et menneske fra en anden stamme kommer på besøg.

* * *

Hr. Hans-Pavia Rosing talte om renoveringsarbejdet i Grønland. Jeg kan bekræfte, at vi har en aftale, som bl.a. omfatter et finansieringssystem og en tidsramme. Vi har nogle målsætninger, som jeg tror, vi i fællesskab når.

Østre Landsret har afsagt en dom, som på mange måder er skelsættende og præget af stor klarhed på en række afgørende punkter. Jeg synes, at den Fælleserklæring, som landsstyreformand Jonathan Motzfeldt og jeg har udformet, på en god måde sætter tingene på plads i forhold til de historiske begivenheder.

Nu kan vi se hinanden i øjnene igen. Nu har vi genoprettet den respekt, som nogle steder var blevet slidt. Nu kan vi se fremad igen. Lad os udvikle vores samarbejde. Lad os styrke den grønlandske profil i udenrigspolitikken med udgangspunkt i det udspil, der måtte komme fra landsstyrets side.

Til Fru Ellen Kristensen vil jeg sige, at nu afventer vi Retsvæsenkommissionens arbejde, som slutter i foråret 2000. Vi vil naturligvis være rede til at drøfte tingene, men jeg synes det skal foregå i den rigtige rækkefølge. Lad os nu få afsluttet kommissionens arbejde først, og lad os så analysere resultatet.

Jeg synes ikke, at man kan sige, at der ikke er realiteter i Folketingets og regeringens ord om samhørighed. Der er realiteter, når det gælder uddelegering og aftale om overførsel af selvstyreområder - senest omkring forvaltningsansvaret i tilknytning til råstoffer i undergrunden. Der er realiteter, når det gælder vores økonomiske samarbejde. Jeg synes vi har vores samhørighed og jeg synes vi har noget at have den i.

Jeg var glad for fru Ellen Kristensens ord om Grønlands børn. Der er god grund til at opholde sig lidt ved de grønlandske børn, som har det tungt og hårdt. Som har haft en vanskelig opvækst. Det gælder ikke alle grønlandske børn, men det er en del. Jeg er glad for, at både fru Ellen Kristensen og hr. Hans-Pavia Rosing er

optaget af denne sag, ligesom landsstyret og landsstyreformanden er det.

Socialministeren har rakt hånden frem til samarbejde. Det her er jo et selvstyreområde, men hvis der er brug for gode råd og ekspertise, hjælper vi gerne. Jeg synes, det er en fælles opgave, som er omfattet af begrebet 'samhørighed'.

Jeg var glad for hr. Hans-Pavia Rosing reference til Danmarks og Grønlands indsats for de oprindelige folk. Det går i den rigtige retning. Vi skal fastholde det perspektiv, som her er ridset op. Og vi kan gøre det med endnu større styrke efter Den fælles Erklæring.

Omkring helikoptertjenesten vil jeg blot udtrykke den grundholdning, at vi vil gøre hvad vi kan for at Grønlands interesser tilgodeses. Grønland har naturligvis krav på, at sikkerheden er i orden.

* * *

Hr. Oli Breckmann og hr. Joannes Eidesgaard hæftede sig begge ved, at afsnittet om Færøerne fyldte mere i min åbningstale denne gang. Begge kender naturligvis begrundelsen. Vi er i en afgørende fase i vort samarbejde!

Til hr. Oli Breckmann vil jeg sige: Den danske regering lægger ikke op til at bruge stokkemetoden.

I den gensidige respekts navn er det mit ønske, at tale klart - uden at det misforstås. Uden at det opleves som at tale ned. Klarhed i de forskellige faser er fuldstændig afgørende for, at vi når et resultat, som både det færøske og det danske folk oplever som tilfredsstillende. Jeg kan bekræfte, at den danske regering så småt er gået i gang med at forberede sig til de kommende forhandlinger og drøftelser. De foreløbige analyser og vurderinger, vi har foretaget, bekræfter os i, at spillerummet, bevægelsesmulighederne inden for rigsfællesskabets rammer og med fuld respekt for grundloven, er betydeligt

større, end man somme tider får indtrykket af i debatten.

Jeg er glad for, at hr. Joannes Eidesgaard har noteret sig, at dét, jeg har villet sige i tirsdags, har været, at man skal kende konsekvenserne af sine handlinger - uanset man nu vælger den ene eller den anden vej mellem Danmark og Færøerne. Færøerne vil være i en helt anden situation uden for rigsfællesskabet end inden for. Forbliver Færøerne inden for rigsfællesskabets rammer, vil den danske regering finde det naturligt, at samarbejdet udvides til et egentligt selvstyre.

Hr. Joannes Eidesgaard sagde for mig noget meget principielt om frihedsbegrebet og frihedsprincipperne. Jeg kan godt genkende ordene om ansvar og frihed og det reelle frihedsbegreb. For den personlige frihed er jo hul, hvis man ikke har en tryghed at have den i. Det er min påstand, at man ikke er fuldstændig fri, hvis man er arbejdsløs. Man er ikke fuldstændig fri, hvis man er socialt utryg. Man er ikke fuldstændig fri, hvis man ikke kan se sin fremtid, ikke har et reelt håb om, hvor man skal hen. Så er man ikke fri. Derfor er jeg enig i indholdet af det frihedsbegreb, som hr. Joannes Eidesgaard nævnte.

Jeg er sikker på, at vi finder en løsning på de færøske ønsker om større selvstændighed. Den danske regering er klar til at drøfte spørgsmålet, når man er klar fra færøsk side.

Jeg ser frem til et godt samarbejde. Jeg ser frem til, at vi gør det grundigt. Jeg ser frem til, at vi kommer igennem alle aspekter af rigsfællesskabet, så ingen kan sige, når vi til sin tid kommer frem til en konklusion: Her er noget, de har glemt. Her var der noget, som de ikke havde overvejet. Vi skylder denne og kommende generationer af færinger og danskere, at vi gør os umage og tager den fornødne tid til at finde en løsning.

* * *

Den indenrigspolitiske debat i dag har været præget af holdninger, værdier og en række konkrete emner.

Debatten i dag har vist, at regeringen deler menneskesyn og værdigrundlag med flere af folketingets partier. Hvis ikke man i politik har et værdigrundlag, kan man med rette spørge, hvorfor man så egentlig er politiker. Den der går efter magten for magtens egen skyld, er i den situation, at alle veje til målet er lige gode. Man skal med andre ord have et værdigrundlag for at vælge, hvilken vej der er den rigtige. Og det er måske det, som det kniber med for enkelte partier at gøre sig klart.

Derfor var det godt, at vi fik en værdidebat i dag om menneskesyn og forholdet til dem, der kommer fra andre lande, selv om jeg ikke skal skjule, at jeg er lidt skuffet. Jeg er skuffet over, at der var to partier, som ikke har meldt, hvor de står. Det havde jeg gerne set. Det havde været klædeligt.

* * *

Regeringens arbejdsmetode har siden 1993 været, at det ikke alene er et spørgsmål om at lovgive for i morgen, men også for i overmorgen. At de politiske handlinger vi lægger op til, og de politiske resultater vi når, ikke alene skal holde næste år, men også i de kommende år. Det har vi engang imellem fået skæld ud for, men det har ikke ændret vores grundsyn. Politik handler om at styre samfundet fri af farer, af skibbrud, af risiko for nye storme. Hvis vi kan se, at der er forhindringer foran os, som vil ramme uskyldige mennesker, så skal vi have modet til at ændre reglerne. Det har vi gjort, når tilfældet omhandlede arbejdsmarkedet, og det har vi gjort, når tilfældet omhandlede efterlønnen. Hvis det var nødvendigt at sikre efterlønnen i fremtiden ved at ændre den, ja så ændrede vi den. Og derfor er jeg lidt ked af, at fru Ulla Tørnæs på Venstres vegne tog det emne op, for der er ikke noget at komme efter fru Ulla Tørnæs. Efterlønsbeviset blev stillet i udsigt før valget. Efterlønsbeviset blev vedtaget efter valget. Indholdet er fuldstændig klart. Man ved, hvad man har.

Efterlønnen er reddet. Jeg er ikke helt sikker på, at det egentlig var Venstres målsætning. Derfor vil jeg være lidt forsigtig med at tale for meget om løfterne –

hvis jeg var fru Ulla Tørnæs, for så får vi en lang, lang spiseseddel, som man kan blive helt overmæt af at se på. De løfter regeringen har stillet i udsigt holdes!

Jeg siger det, fordi Venstre har opholdt sig meget ved min person. Jeg talte, hvor mange gange mit job blev nævnt, man er jo lidt forfængelig engang imellem. Vi nåede hele 38 gange i løbet af fru Ulla Tørnæs' tale. Jeg takker for udvist opmærksomhed. Det er måske en anelse for meget. Men når det er sagt, så lad mig opholde mig ved indholdet.

Først om Venstres filosofi. Der er ikke tvivl om, at nogle af Venstres nye mål er sympatiske. Omkring sygehusvæsenet er Venstres fx af den opfattelse, at alle skal kunne komme på sygehuset. At alle skal have lige adgang, og at det ikke skal komme an på pengepungen. Det kan jeg fuldt og helt skrive under på. Ja, det er næsten fuldstændig identisk med regeringens politik. Forskellen er sådan set kun, at vi var de første, der begyndte at tage fat på det.

Det er ikke problemet. Problemet er, at de midler man foreslår, desværre har negative konsekvenser. Venstre siger et, men resultatet af det, de foreslår, bliver noget andet.

Tag nu sygehusene. Vi vil have fri og lige behandling på sygehusene, og vi vil have det uanset tegnebogens størrelse. Fint, det er vi enige i. Hvad er det så Venstre foreslår? Det Venstre foreslår er, at der skal opbygges et parallelt sygehussystem. At der skal være frit valg mellem offentlige og private sygehuse. Og hvis man vælger det private skal man kunne få statslig dækning på 85 pct. af de samlede udgifter.

Jeg har spurgt i Sundhedsstyrelsen, hvad en bypass-operation koster. Efter hvad der foreligger oplyst for mig, så indebærer prisen en egenbetaling på 22.588 kr. Jeg har dernæst spurgt, hvad en hofte- og lårknogleoperation koster. Hvis vi også her selv skal betale 15 pct. bliver det 12.412 kr. Når vi ser på, hvad en lungeoperation koster, bliver det for alvor uhyggeligt: 97.591 kr. Det er muligt, at der er nogen, som har råd til det, men det er ikke den vej vi vil, og det er ikke det, som Venstre siger, at de vil. I sådan et system kommer det i høj grad an på pengepungens tykkelse. Dem, der har råd, kan betale sig udenom køen.

Jeg ser i høj grad samme tendens, når det gælder andre af Venstres forslag. Tag nu bare spørgsmålet om børnepasning. Vi vil have øgede valgmuligheder for

børnefamilier, når det gælder børnepasningen. Fint, men hvad er det egentlig Venstre foreslår. De foreslår, at pengene skal følge barnet, eller også er det barnet, der skal følge pengene. Problemet er, at hvis det blev gennemført, så ville det betyde, at alt for mange kvinder enten bliver hjemme eller går tilbage til hjemmet. Men det er jo det modsatte, vi har brug for i samfundet. Vi har brug for, at vort samfund får øgede skatteindtægter i de kommende år for at finansiere vores service og vores velfærd ikke mindst over for de ældre. Venstre har et mål, men det som de foreslår, trækker i modsat retning. De siger ét, men vil gøre noget andet!

Så til ØMU-diskussionen. Jeg tror, der er et flertal i Folketinget i dag for, at Danmark skal tilslutte sig euroen. Jeg takker ikke mindst Det Konservative Folkeparti for en klar tale. Jeg mener ikke, at en debat om ØMU'en og dens konsekvenser er umulig, så længe vi ikke har fastsat en afstemningsdato. Debatten ændrer karakter, når vi har fastsat datoen. I den indledende fase kan vi få en rolig debat på højskoler, på arbejdspladser og her i salen. Jeg er glad for, at så mange har erkendt, at sådan må det være.

Jeg er til gengæld ked af, at fru Ulla Tørnæs citerede mig for, at forbeholdene bliver der ikke rørt ved, så længe jeg har noget at skulle have sagt i politik. Fru Ulla Tørnæs, det er jo citatfusk. Citatet er taget fra marts 1998. Det jeg rent faktisk sagde på det tidspunkt var: 'De fire forbehold er befolkningens, og det er befolkningen, der skal afgøre deres fremtid. Sådan er det i dag, sådan er det i de kommende år. Og det bliver der ikke rørt ved, det har du også mit håndslag på, så længe jeg har noget at skulle have sagt i politik.' Det var det sidste, der blev refereret. Det var ikke hele sætningen. Jeg siger det for god ordens skyld, fordi ingen er tjent med, at vi pådutter hinanden nogle citater, der ikke er korrekte. Med andre ord: Forbeholdene er befolkningens. Og de kan kun ændres af befolkningen selv. Det var dét, jeg slog fast – og det gælder fortsat.

Efter TV-udsendelserne i aften vil jeg i øvrigt om Venstres skattepolitiske overvejelser sige: Der er kommet adskillige bud. Jeg har prøvet at slå ørene ud. Jeg må indrømme, at det bliver man ikke meget klogere af.

Jeg har her to planer. Jeg har for det første Venstres forslag til finanslov for år 2000, og så har jeg Peter Brixtoftes forslag. Hvad for en skal jeg tage?

Der er noget andet, som vi også må have på det rene i aften. Hvad skal pengene

egentlig bruges til? Jeg læste hr. Anders Fogh Rasmussens tilkendegivelser i det seneste elektronikbrev med stor omhu. Heri står, at 'hver eneste krone vi kan skaffe ved besparelser på renteudgifterne, vil vi bruge til at sænke skatten'.

Det passer ikke helt med, hvad finans- og økonomiministeren siger. Vi vil nemlig bruge hver eneste krone, vi sparer på gælden til både fortsat at nedsætte gælden og sikre velfærden for de ældre. Er det mange eller få ældre, vi får i vores samfund? Er det mange eller få penge vi taler om?

Uanset vi tager Socialkommissionens fremskrivninger fra 1993, Finansministeriets fremskrivninger fra 1996, Finansrådets vurdering fra 1998 eller de økonomiske vismænds fremskrivninger for 1998 så er de enige om, at udgiftstrykket vil stige markant i de næste 20 år. Vi taler om mellem 4 og 8 pct. af alt det vi producerer frem til år 2030. I dagens kroner svarer det til et indtægtsbehov på mellem 50 og 100 milliarder kroner. Det er altså ikke småpenge vi taler om, og det understreger for mig, at vi er nødt til også at sige: Hvis tingene skal hænge sammen, så kan det ikke nytte, at vi stiller skattelettelser i udsigt. Heller ikke de skattelettelser, der kan komme ved sparede rentepenge som følge af en faldende gæld.

Hvis man vil love de ældre en acceptabel, tryk omsorg, så skal det også siges klart: De sparede rentepenge må bruges til de ældres omsorg og til fortsat at få styr på økonomien, fremfor til skattelettelser. Der er ikke råd til det. Jeg synes det ærlige svar er: Lad os nu koncentrere os om at forny og forbedre vores velfærdssamfund. Lad os bruge pengene til dét - fremfor til skattelettelser.

Jeg skal i øvrigt så undlade at gå i detaljer med Venstres skattepolitik, for hvor skal jeg starte, og hvor skal jeg slutte?

* * *

Jeg vil i stedet kvittere for hr. Bendt Bendtsens – ja jeg var lige ved at sige jomfrutale – men i hvert fald tale som Det Konservative Folkepartis politiske

leder. Den var fri for personfnidder, karakteristisk gik den lige til det politiske bid. Det er en linje, som man kun kan respekteres. Vi kan være uenige eller enige, men jeg kan godt lide stilen. Det vil jeg tillade mig at sige.

I løbet af en måneds tid kommer vi med regeringens bud på en voksen- og efteruddannelsesindsats. Vi lægger vægt på, at drøfte sagen med arbejdsmarkedets parter. Når vi har gjort det, når regeringen er færdig med sit arbejde, så spiller vi ud.

I erhvervspolitikken tror jeg egentlig, at Det Konservative Folkeparti og vi har et fælles syn på flere ting. Lad mig nævne forskningen og udviklingsarbejdet, anstrengelserne for at udbygge antallet af kontrakter mellem danske universiteter og dansk erhvervsliv, informationsteknologien og en ny konkurrencelov.

Regeringen spiller ud med en ny konkurrencelov, som har til formål at sænke priserne i Danmark. Som bl.a. skatteministeren har påvist, er der sandelig brug for det. Hovedforklaringen på forskellen i prisniveauet i grænsehandelen er jo ikke forskellen i vores afgiftsniveauer, men derimod forskelle i konkurrencen. Derfor skal vi have en ny konkurrencelov. Jeg håber meget, at vi kan sikre et bredt flertal bag den. Det er den bedst tjent med. Vi skylder hinanden, at nå op på et niveau med indsigt i priser og konkurrence, der lever op til de krav, vi møder andre steder i Europa. Jeg tror, man vil gøre erhvervslivet en bjørnetjeneste, hvis man ikke støtter større gennemsigtighed, større prissammenlignelighed og stærkere priskonkurrence.

Det Konservative Folkeparti var jo også med til at sikre, de fremskridt hvad angår livstruende sygdomme, som vi nu er ved at realisere. Jeg håber, at vi også her kan se en viderebygning af samarbejdet. Jeg ved, at Det Konservative Folkeparti har interesser på kræftbehandlingsområdet og med hensyn til ambulanceområdet. Der er masser af samarbejdsfelter, som kan tages op.

Vi ser til gengæld forskelligt på skatteområdet. Jeg synes ikke, at det var så sympatisk, at den konservative leder foreslog skattelettelser. Specielt ikke efter mine bemærkninger i åbningstalen om de store udfordringer der venter. Jeg nævnte, at 33.000 børn i udviklingslandene dør hver dag, delvis på grund af fejlernæring, delvis på grund af malaria. 1,5 mia. mennesker lever hver dag for under en dollar om dagen i den fattigste del af verden. I det lys synes jeg ikke, at

det er sympatisk at foreslå, at vi danskere, der har øget vores privatforbrug med 25 pct. i de sidste 6½ år nu skal have privatforbruget yderligere udvidet gennem skattelettelser, der skal finansieres via nedskæringer i u-landsbistanden. Det er ikke sympatisk. Vi vil ikke være med til det. Det er en anden vej, vi skal gå.

Vores rigdom skal skabes af os selv gennem dygtighed, via voksen- og efteruddannelse, via det bedst uddannede folk, det mest opfindsomme folk, og det bedste samarbejde mellem offentlige og private virksomheder.

Vi ser frem til forhandlingerne om et nyt politiforlig. Vi ved, at det Konservative Folkeparti har indsigt på dette felt! Jeg vil stilfærdigt gøre opmærksom på, at Det Konservative Folkeparti har et medansvar for, hvordan tallene ser ud for år 2000. Når man hakker på os om budgettallene, så skylder jeg at sige: De indgår faktisk som en del af det forlig, vi indgik for perioden 1996-1999. Der er indlagt en forudsætning om effektivitetsforøgelse. Den ekstrabevilling på 80 mio. kr., som blev indsat for året 1999 er jo forklaringen på den nuværende situation.

Så skal vi ikke komme til biddet, så snart tiden er moden, og se om vi ikke kan nå hinanden. Det tror jeg vil være muligt, hvis vi anstrenger os.

Regeringens tilgang til sagen er den rigtige. Politiets arbejde er blevet vurderet. Vi har set på politiets effektivitet, måden at tilrettelægge tingene på. Jeg synes signalet er, at vi kan godt tilrettelægge tingene bedre og derigennem også få nogle ressourcer frigivet. Dem skal vi selvfølgelig have på bordet, når vi forhandler et nyt forlig, så vi kan nå det mål, som vi er enige om, nemlig at politiet bliver mere synlige på gaden. Det, der er til diskussion, det er, hvor mange flere ressourcer der er behov for. Det mener jeg skal bygge på en saglig og nøgtern vurdering.

* * *

Så til fru Mimi Jakobsen, der talte om drømmene, om velfærdssamfundets fremtid, om behovet for engang imellem her i Folketinget at tale om almindelige

menneskers hverdag. Det kan jeg godt følge. Jeg deler nu ikke helt karakteristikken af velfærdssamfundet Danmark lige nu. Så lurvede og nedslidte er vi nu heller ikke.

Sygehusvæsenet i Danmark er fx bedre end sit rygte. Vi har tilført ganske mange ressourcer til sygehusvæsenet i Danmark siden 1993. Da vi overtog regeringsansvaret i 1993, var sygehusudgifterne på et niveau, der var en milliard lavere end i 1988. Der var meget, fru Mimi Jakobsen, der skulle rettes op. Nu begynder resultaterne at vise sig. Ventetidskurven knækker og vi er nået langt med sygehusvæsenets indre reformarbejde.

Vi har fået en aftale om de livstruende sygdomme.

Hvis vi tager børnene, synes jeg også, at det skal noteres, at vi har fået oprettet 150.000 nye børnepasningsmuligheder.

Hvis vi tager de psykisk syge mennesker er der sket forbedringer. Når det gælder børn og unge, er der steder, hvor børn og ældre med senildemens er sammen. Det kan vi ikke være bekendt. Derfor fortsætter vores arbejde.

Ældreområdet har også oplevet forbedringer gennem årene. Antallet af ældreboliger er øget fra 60.000 til 66.000.

Velfærdssamfundet er ikke helt så ringe endda. Det er faktisk verdens bedste, men det kan blive endnu bedre.

Selv skolerne har det bedre. Vi har både i 1998 og 1999 indgået aftaler med kommunerne, som betyder, at anlægsudgifterne på folkeskoleområdet nu øges meget kraftigt i de kommende tre år. Ca. 1,5 mia. kr. mod knap 1 mia. kr. i de foregående tre år. Retningen er rigtig og anstrengelserne begynder at give resultat.

Hvis vi ser på de ældre ledige og på fru Mimi Jakobsens bemærkninger om aktiveringsområdet, så forstår jeg godt baggrunden. Vi deler ambitionen. Det må være muligt at skabe et samfund, hvor der bliver plads og rum på arbejdsmarkedet til dem der ikke er 100 pct. effektive. Vi taler derfor ikke om at være uenige i målet, men vi taler om en fælles anstrengelse for at nå derhen.

De 50-59-årige har nu fået det bedre, end rygten siger. Alle dem, der får et job via arbejdsformidlingen, har faktisk en højere ansættelsesprocent end dem der er yngre. De over 50-årige, der har fået formidlet et job via arbejdsformidlingen - for dem gælder, at 63 pct. af dem, der er formidlet, får job. For de yngre, ja der er vi nede på 45 pct., så de ældre kan godt være med.

Jeg tror derfor, at vi har noget at tale med både CD og SF om, hvis den nødvendige fleksibilitet er tilstede. Hvis man ikke fikserer sig på en ganske bestemt løsning. Hvis man ikke fikserer sig på et ganske bestemt antal. Og hvis man vel og mærke heller ikke lukker af for, at der også kan placeres ganske mange i den private sektor. Ja så har vi noget at drøfte.

* * *

Til hr. Jes Lunde vil jeg gerne sige, at spørgsmålet om Rio-aftalen og dens opfølgning vil Danmark også påtage sig en konkret forpligtelse til. Vi skal udarbejde en national strategi. Vi skal i gang med forberedelserne. Vi er allerede godt i gang, sådan som det også fremgår af miljøministerens nye natur- og miljøpolitiske redegørelse.

I det nordiske har vi lagt os i spidsen for det arbejde. Nu skal vi fastsætte miljøkvalitetsmål for Norden. Vi skal udarbejde en nordisk bæredygtighedsstrategi. Vi glæder os til at udføre det arbejde og naturligvis også følge det op i overensstemmelse med Kyoto-aftalen.

Når det gælder det andet spørgsmål, som hr. Jes Lunde stillede om fleksibilitet i Amsterdamtraktaten, så ved hr. Jes Lunde, at vi altid har lagt vægt på lige konkurrencevilkår i det indre marked også på energibeskatningsområdet. Derfor er det tvivlsomt, om vi umiddelbart kan gøre brug af traktatens fleksibilitetsbestemmelser på dette område. Men lad os arbejde videre med spørgsmålet. Selve grundideen om at Europa bør søge sammen om ambitiøse maksimale CO₂-udledningsmål er rigtig. Også ideen om at kunne handle kvoter er grundlæggende rigtig. Det bør vi kunne realisere via en fælles anstrengelse.

Jeg var glad for hr. Jes Lundes bemærkninger om uddannelses- og forskningssiden, også om informationsteknologien. Jeg savner et synspunkt, som ligger regeringen meget på sinde. Det bør være mulig for os på IT-siden at undgå, at det bliver et bidrag til ny opdeling af dem, der kan, og dem, der ikke kan. Det kræver meget af os, høj bevidsthed i skolen, høj bevidsthed på uddannelsesstederne og høj bevidsthed herom på virksomhederne og i den offentlige sektor.

* * *

Hr. Jann Sjursen karakteriserede vores børnepolitik som ja, som liggende på ulandsniveau. Det blev jeg lidt stødt over. Men hvis hr. Jann Sjursen lover mig, at han ikke sætter Norge som ambition – det gør han, hr. Jann Sjursen – så er jeg stadig væk lidt stødt. Min pointe er ikke at kritisere Norge, men min pointe er at slå et lille slag for, et det med pengene, der følger barnet, tror jeg altså stadig væk virker kontra, virker modsat de mål, som hr. Jann Sjursen og vi gerne vil nå.

Jeg mener ikke, man kan karakterisere Danmark som et børnepolitisk uland. Må jeg minde om børnepasningsorlov, må jeg minde om barselsorlov, må jeg minde om overenskomstaftaler, om ret til sygefravær. Må jeg minde om daginstitutionstilbudene i Danmark, som er mere omfattende end i noget andet land. Må jeg minde om en lang, lang række andre faktorer, som gør, at vi ligger pænt til, når det gælder vores børnepolitiske ting. Men der er meget andet, der er meget at gøre. Det vil jeg ikke sætte spørgsmål ved.

Jeg vil gerne sige om misbrugerne og misbrugsproblemet i Danmark. Ja, håndslag til at tage det op politisk, at gøre noget mere end det, vi gør i dag. Og ja, håndslag til at indsamle erfaringer og få det omsat – en stærkere indsats for de alleryderste. For det er jo rigtigt, som hr. Jann. Sjursen har sagt det med lidt andre ord. Vi behøver såmænd ikke gå så langt her uden for Christiansborg. Ud på Nørrebro eller Vesterbro, der kan vi finde nogle menneskeskæbner, som vi ikke bare kan vende ryggen til eller lukke øjnene for.

* * *

Så gjorde hr. Jørgen Estrup ligesom hr. Jacob Buksti nogle meget grundlæggende bemærkninger om, hvorfor vi er politikere og om regeringens menneskesyn. Det vil jeg gerne bruge som afsæt til nogle bemærkninger til Dansk Folkeparti.

Hør først en lille historie: Hun kom til landet for godt 50 år siden. Hun flygtede fra Ungarn, hvor kommunisterne hærgede. Og hun fik et godt liv i Danmark, for vi havde sympati for hende, og vi forstod, hvorfor hun flygtede. Godt nok var hun katolik, og nogle mente, at når hun nu kom fra Ungarn, så var hun nok en slags sigøjner. Men de 50 år gik egentlig meget godt, og på sine gamle dage så kunne hun se tilbage på et liv med en dansk mand, der nu er død, en børneflokk på 4 og 12 børnebørn.

De fleste klarer sig godt, men der er en enkelt undtagelse. Dette ene barnebarn – apropos hr. Jan Sjursens bemærkninger om misbrugernes situation og behov – dette ene barnebarn er narkoman. Og i sin daglige kamp for den daglige dosis, sker det oftere og oftere, at han slår mennesker ned for at få penge. Det gør ondt at vide for den bedstemor, der kom fra Ungarn for 50 år siden, at ens barnebarn er voldelig, kriminel og efterhånden opholder sig mere inden for end uden for fængslets mure.

Hun var heldig den fine gamle dame fra Ungarn. Hun kom til Danmark, før fru Pia Kjærsgaard holdt landsmøde i Odense og sagde - jeg tillader mig at citere: 'Dansk Folkeparti foreslår, at i tilfælde af, at en anden eller måske tredje generationsindvandrer gentagne gange begår kriminalitet og ingen opdragelse er mulig, ja så hjemsendes og repatrieres ikke alene den pågældende, men hele hans familie. Det er det eneste de har respekt for.'

Der er mange anden- og tredjegenerationsindvandrere i Danmark i dag, og man kan i hvert fald sige om den gamle bedstemor fra Ungarn: En trøst er - hun skal

da i det mindste ikke rejste hjem helt alene!

Jeg sætter det på spidsen, for hvad er det egentlig, vi taler om her? Det, vi taler om, er i virkeligheden, at Dansk Folkeparti er parat til at indføre et etnisk princip i dansk politik – en etnisk politik som vi for få måneder siden kæmpede for aldrig skulle indføres i Kosovo.

Der er nogle, der synes, at fru Pia Kjærsgaards parti taler den lille mands parti. Smid de fremmede ud. Spær de unge inde og hjælp de gamle noget mere. Men hvad med den gamle dame fra Ungarn? Og hvad med alle efterkommerne efter de polske kvinder, der kom til Danmark for at hakke roer i starten af dette århundrede? Og hvad med alle os andre, der ikke kan vide os helt sikre på, at ikke vi et eller andet sted i vores fortids generationer, har en ane fra et fremmed land?

Jeg har undersøgt statistikken. Hr. Søndergaard stillede fru Pia Kjærsgaard et spørgsmål: Hvis vi stiller 100 mennesker op med en udenlandsk baggrund i række, hvor mange af dem har så haft kontakt til politiet? Hvor mange har været skyld i en kriminel handling?

Det flyver i luften med mange tal. Pas på med sammenligninger, men alligevel. Danmarks statistik offentliggjorde i januar 1998 en undersøgelse baseret på 1995 tal, der viste, at ud af hver 1.000 indvandrere var der 46, som var kendt skyldige i kriminalitet, og ud af hver 1.000 danskere var der 32, som var kendt skyldig i kriminalitet, eller havde haft kontakt til politiet af den ene eller den anden grund.

Altså: 46 ud af 1000 med udenlands baggrund, og 32 ud af 1000 med dansk baggrund. Tallene skal man tage med stor varsomhed. Der skal korrigeres på kryds og tværs, men det er dog en retning for svaret på hr. Søren Søndergaards spørgsmål. Det er også en understregning af, at man ikke kan argumentere med rimelighed over for den danske befolkning og sige: Sådan er de alle sammen!

For der ligger jo også i Dansk Folkepartis politik et forsøg på at bygge frygt og had op i den danske befolkning. En politik som er udansk, uacceptabel og fremmedfjendsk. Sådan er udlændinge ikke i Danmark. Sådan er danskerne heller ikke. Det går ud over en masse uskyldige mennesker. Det går ud over den palæstinenser, der er cykelsmed og god til det. Det går ud over den bosnier, der

er jordbærproducent og god til det. Det går ud over den tyrkiske grønthandler, der smiler selv ud over almindelig arbejdstid, til en, når man kommer og skal have friske grønsager. Vi har brug for mennesker. Vi har brug for, at flere, der har et fremmedklingende navn som baggrund, kommer i arbejde i Danmark.

Jeg blev spurgt af fjernsynet udenfor, om jeg synes, stemningen i denne debat havde været hadsk - det kommer an på, hvordan man ser på det: Når man diskuterer så principielle spørgsmål, som vi har diskuteret i dag om menneskesynet, om at der skulle være forskel på, hvorvidt man nu har aner tilbage fra et fremmed land, eller man ikke har, selv om man er dansk statsborger - så kan jeg godt forstå, at der bliver sagt meget barske ting heroppe fra om Dansk Folkeparti. Jeg synes, at de alle sammen var velbegrundede.

Derfor siger jeg til Dansk Folkeparti: Uanset, hvor mange anstrengelser, man gør sig - set med mine øjne - stuerene, det bliver I aldrig!

* * *

Jeg vil runde af med at komme tilbage til mit udgangspunkt. Den tale, jeg holdt i tirsdags ved afskeden med det 20. århundrede, handlede om vores værdier og sammenhængskraften i vores samfund. Den bygger på pligter og rettigheder. Den er baseret på, at pligter og rettigheder omfatter os alle sammen, ikke alene dem, der er danske - for vi er danske alle sammen - men også dem der har et fremmedklingende navn. Ikke alene dem. Ikke alene den enlige mor nederst i samfundet, men også virksomhederne og dem øverst i samfundet.

Min tale handlede om, at vi påtager os et ansvar for vores land. Min tale handlede om, at vi påtager os et særligt ansvar for de svageste i vores land, og at vi tager konsekvensen deraf. Derfor må vi fortælle befolkningen, at alle kan ikke få alting. For hvis alle får alting, så får alle mindre. Og det kan betyde, at de der har mest behov, kommer i klemme.

Derfor taler vi om at vælge fra og vælge til. Og derfor taler vi om, at pengene skal

være der, før de kan bruges. Og derfor inviterer vi til et realistisk, nøgternt, men også menneskeligt sympatisk samarbejde til alle sider i dette efterår.

Jeg blev også spurgt her i pausen udenfor salen: Hvad nu hvis danskerne alligevel synes, at det, vi hører fra Dansk Folkeparti er sympatisk? Mit svar var og er: Det synes danskerne ikke!

Og årsagen til at jeg er overbevist om, at danskerne ikke synes det, har vi lige set beviset på. Vi så i dette forår, at hele den danske befolkning stod sammen om at værne menneskesynet i Kosovo. Og befolkningen holdt så stærkt sammen. Over 75 pct. af befolkningen stod reelt sammen, selv i de vanskeligste tider i dette forår. Da fjernsynet bragte billeder af børnene fra Kosovo, der ikke vidste, om deres bror eller deres far overhovedet længere levede; når fjernsynet bragte billeder af den gamle mor, der med sine sidste kræfter trak sig over bjergryggen for at komme ind i et land, hvor man kan være lidt mere tryk - da viste danskerne, hvad menneskelighed er, og hvad et ordentligt menneskesyn er. Da stod vi sammen. Og vi stod også sammen, da vi skulle tage imod nogle Kosovo-flygtninge her oppe i landet. Det var lige før, indenrigsministeren fik kritik for, at det ikke gik stærkt nok!

Derfor er jeg ikke i tvivl! Og det er jeg utrolig glad for ikke at være. Derfor synes jeg ikke, det har været en god debat i dag. Men debatten som har klaret op, hvilket værdigrundlag, det danske samfund må bygge på. Og debatten har vist, hvilken en enorm styrke dette samfund har, når vi vedstår os vores menneskesyn og vores samhørighed.

Kilde

stm.dk

Tags

Debattale, Folketingstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/statsminister-poul-nyrup-rasmussens-replik-ved-aabningsdebatten-i-folketinget-1999>